

Camalleres de Folgueroles

Folgueroles

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Nucli urbà de Folgueroles
Emplaçament	En diversos carrers i indrets del nucli urbà
Alçada:	552 m.s.n.m

Coordenades:

Latitud:	41.93867
Longitud:	2.31886
UTM Est (X):	443535
UTM Nord (Y):	4643191

Classificació

Número de fitxa	08083 - 250
Àmbit:	Patrimoni immaterial
Tipologia	Manifestació festiva
Estil / època:	Contemporani
Segle	XX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Social
Titularitat	Pública
Autoria de la fitxa	Adriana Geladó Prat
Data de registre de la fitxa:	dc., 08/06/2022 - 20:23

Descripció

Tradicional cantada de caramelles o *camalleres*, tal i com es coneixen a Folgueroles, celebrada el diumenge de la Pasqua florida o de Resurrecció. Es tracta d'una cantada matinal pels carrers del nucli urbà, on el grup de camallaires va cantant tant camalleres com corrandes. Les lletres de les cançons estan relacionades amb temes diversos com la Pasqua, les flors, l'alegria, la festa, la primavera... En general, la música es correspon amb una tonada ja coneguda, tocada amb diversos instruments musicals (flabiol, timbal, guitarra, acordió...). El trajecte finalitza al racó de mossèn Cinto, espai situat al costat de l'església parroquial de Santa Maria on, després de la missa del migdia, en Josep Casadevall i Sangles, conegut com en *Carolino* i emblemàtic cantador folguerolenc, va improvisant les famoses corrandes davant del públic aplegat. La resta del grup el recolça cantant la tornada que acompanya aquestes corrandes. Les corrandes es componen amb quartetes (quatre versos heptasíl·labs que rimen en els versos parells), amb una melodia heretada de les generacions folguerolenques precedents i tracten temes recurrents usant la sàtira i la crítica: qüestions polítiques tant nacionals com locals, temes sexuals, així com corrandes personalitzades i focalitzades en el públic assistent. Aquesta és la part més enginyosa i improvisada de la cantada. Mentre el grup canta la tornada, en *Carolino* va rumiant en la següent corranda: “*Oidà oidà, ompliu-nos la cistella. Oidà, oidà, per poguer anar a brenar*” (Roviró, 2010: 125).

Els homes del grup de camallaires solen anar vestits amb camisa blanca, faixa i armilla negra, barretina musca i espadnyes de set betes. Les dones porten camisa, armilla, espadnyes i faldilla florejada. El grup porta una cistella, on s'hi posen els ous i els euros que els folguerolencs van donant, i que després serviran per anar a fer un bon dinar. En algunes edicions, el grup portava el penó de l'Ateneu de Folgueroles i cantava una cançó amb la lletra del poeta folguerolenc Jacint Verdaguer, en el seu honor.

Observacions:

Les imatges han estat extretes de l'espai web de l'Ajuntament de Folgueroles.

Història

La primera referència escrita relacionada amb les camalleres de Folgueroles data de l'any 1953. Inicialment, el trajecte es feia tant pel nucli urbà com per les masies i les cantaven colles de joves sols o bé acompanyats per algun capellà del poble. Per aquest motiu, normalment es cantaven el dissabte, donat que el diumenge de Pasqua els capellans tenien que oficiar la missa. L'any 1968, després d'un temps sense celebrar-se, les camalleres foren recuperades pel grup Joventut Verdaguer i dirigides pel mestre del poble Ernest Morató. Fou en aquesta edició que en Josep Casadevall *Carolino* va començar a despuntar com a solista de corrandes improvisades. Es cantaven el diumenge de Pasqua tant a la plaça com a tots els carrers del poble i dels barris. El dilluns de Pasqua s'anaven a cantar a la Damunt després de la missa. El grup assajava les cançons i les acompanyaven amb diferents instruments musicals.

Bibliografia

MORATÓ, David; PONCE, Santi; ROVIRÓ, Xavier; TORRENTS, Jacint; TORRENTS, Carme; VILAMALA, Joan; VILAMALA, Jordi; XUTGLÀ, Montserrat (2000). *Folgueroles. Societat i vida d'un poble*. Vic: Eumo Editorial, p. 288, 302-303.

ROVIRÓ, Xavier (2005). “El corrandista Josep Casadevall i Sangles *Carolino*”. *Caramella. Revista de música i cultura popular*, núm. 12, p. 16-20.

ROVIRÓ I ALEMANY, Xavier (2010). “Les corrandes de camalleres”. *Caramella. Revista de música i cultura popular*, núm. 23, p. 124-127.

VILAMALA, Joan (2021a). “El fruit de les camalleres de Joventut Verdaguer”. *La Falguera* n° 54, p. 34-35.

Enllaços d'interès:

<http://patrimonifestiu.cultura.gencat.cat/Caramelles-de-Folgueroles-Folgueroles>

